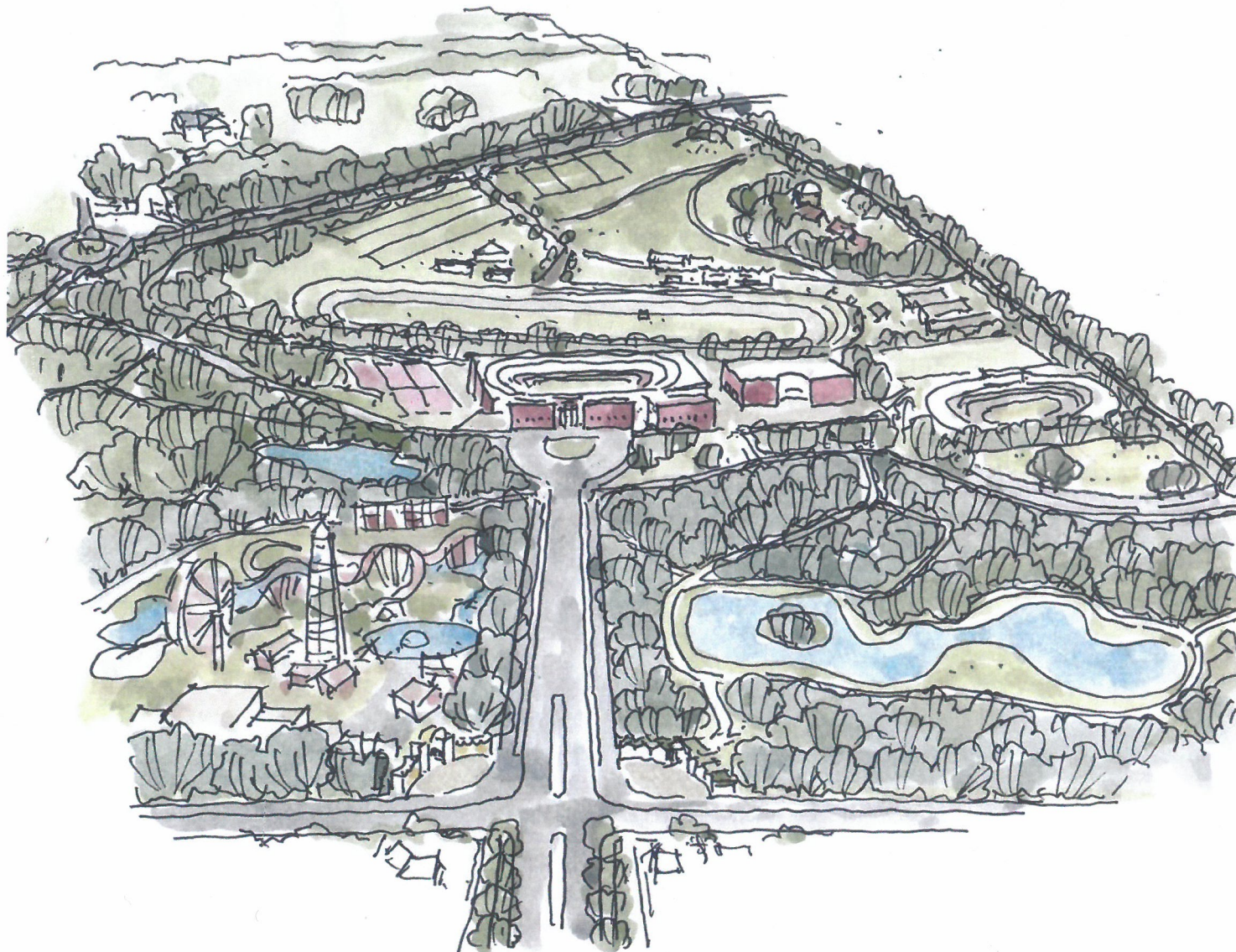
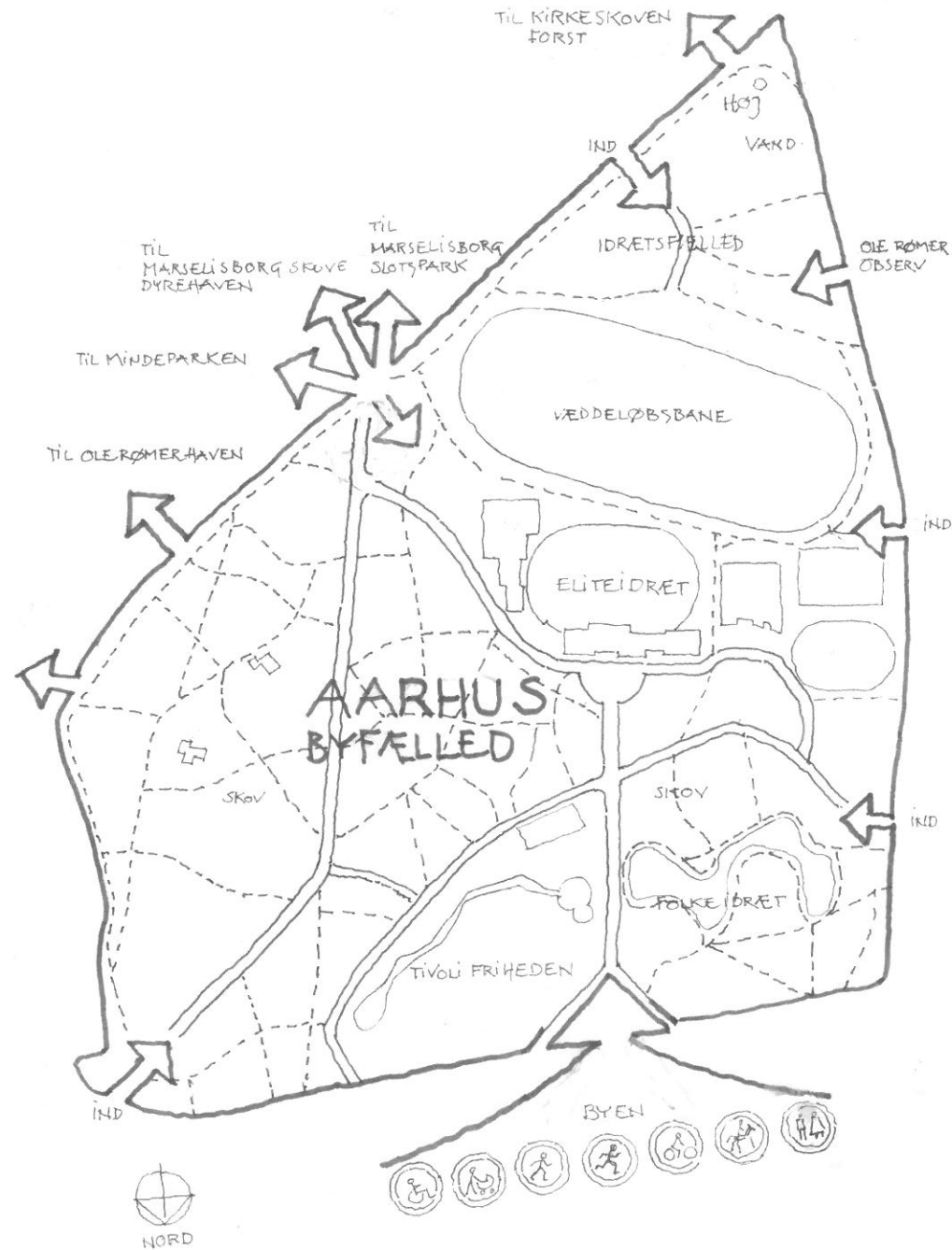

AARHUS BYFÆLLED

AARHUS BYFÆLLED

Aarhus Byfælled er et skitseprojekt i forlængelse af den verserende 'stadiondebat' i Aarhus, udarbejdet af foreningen Bevar den grønne kile fra Havreballe Skov til højen - Nej til byfortætning ved Stadion, Cyklebanen og Væddeløbsbanen.

For over 100 år siden besluttede fremsynede politikere i Aarhus at henlægge store dele af de erhvervede jorder fra Marselisborg Gods - fra Skovbrynet ud til Marselisborgskoven - til rekreative og sportslige formål til gavn og glæde for borgerne. Siden har den grønne kile fra udsigtshøjen mellem Observatoriestien og Carl Nielsens Vej til Skovbrynet været skånet for boligbebyggelse, men har i stedet huset de prominente og folkelige anlæg: Aarhus Stadion, Aarhus Cyklebane, Jydsk Væddeløbsbane, der inden for de næste 5 år alle kan fejre deres 100 års jubilæer.

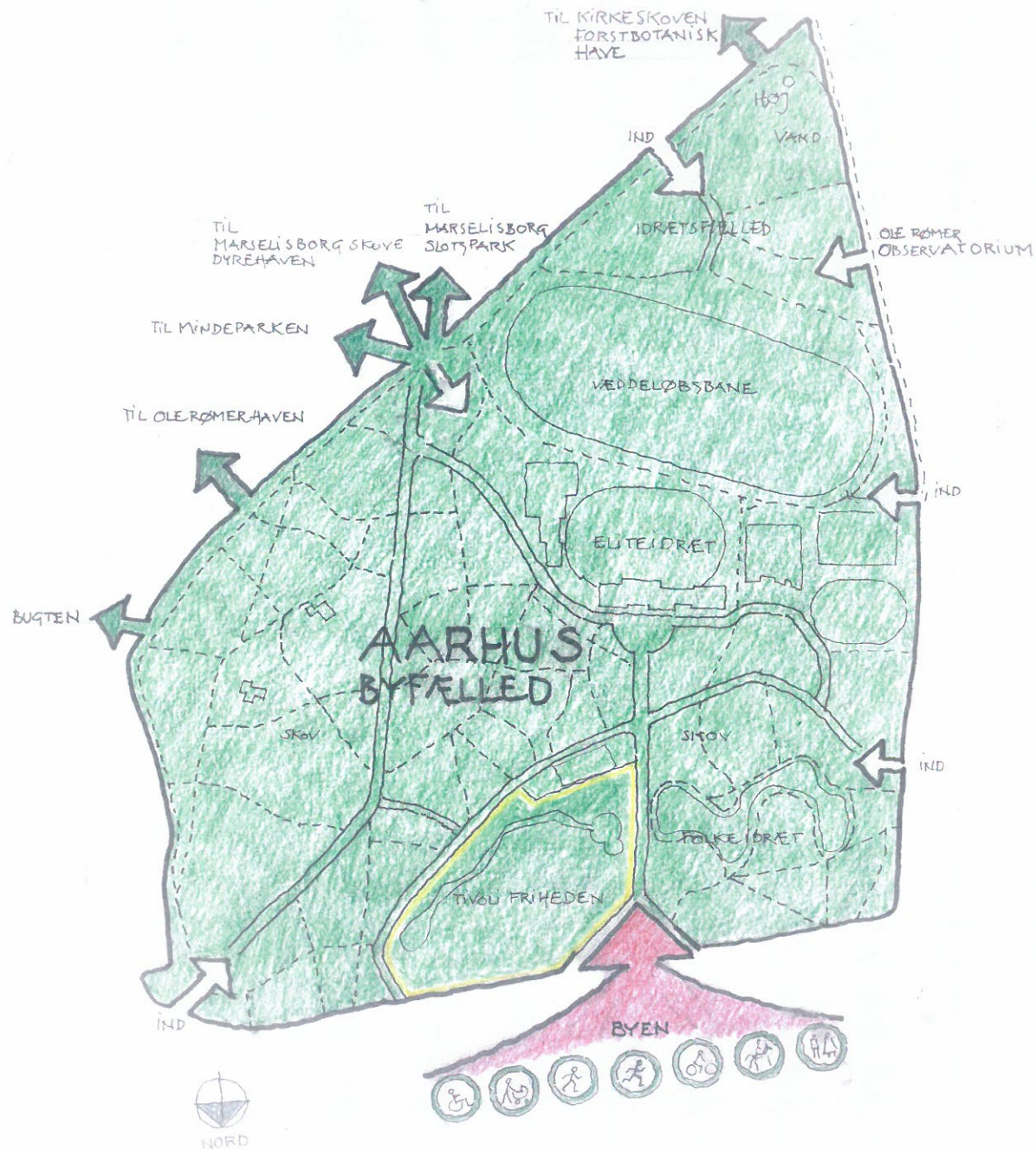
Meget i området står i dag smukt og vitalt og andet gør desværre ikke, men minder om fordums storhed. Slitage og misligholdelse sætter spor, hvorfor man ikke kan fortænke kreative sjæle og ansvarsbevidste politikere i at falde for tanken om at frasælge et tilsyneladende hensygnende bynært område til byggegrunde og frigøre jordværdien. Men arvesølv skal ikke omsættes, det skal pudses.

Stadiondebatten har været god for området, da den har vist, at byens borgere og politikere stadig har en forståelse for tidligere politikeres beslutning om at friholde området for boligbyggeri, og dermed også en forståelse for områdets natur- og kulturmæssige værdi, frem for dets økonomiske værdi.

Skitseprojektet Aarhus Byfælled, tager udgangspunkt i, at området i godt 100 år har været i byens eje og borgernes fælleseje – en fælled – byens fælled til sport og rekreation, hvilket det også skal vedblive med at være de næste 100 år.

Skitseprojektets formål er derfor at vise:

- Områdets fortsatte kultur- og naturmæssige værdi for den voksende storby Aarhus med en blå-grøn klimastrategi.
- Området som et samlet hele, med en ny stor tilgængelighed, til forøgelse af folkeidrætten, naturoplevelsen og folkesundheden.
- Området som byens revitaliserede, grønne bindeled og spydspids mellem byen og sydbyens række af naturperler.
- Værdien i at fastholde alle nuværende aktiviteter og anlæg i området - til bevarelse af det unikke kulturlandskab og fremme af bio og kulturdiversiteten.
- Mulighed for en nænsom, trinvis og progressivt opbygget reovering og revitalisering af området i respekt for natur og kultur.
- Nye tanker for løsning af områdets udfordring med adgangs- og parkeringsforhold.
- Områdets store potentiale for sportslig og rekreativ udvikling – uden plads til privat boligbyggeri – til stor gavn for Aarhus' vækst.

AARHUS BYFÆLLED

Sydbyens grønne bindeled mellem byliv og rekreative naturoplevelser

Aarhus vokser årligt med 4-5.000 nye borgere, og bykernen fortættes med nybyggeri som aldrig før. Aarhus' store tiltrækning og vækst er baseret på byens kulturhistorie, studiemiljø, erhvervsdynamik, arkitektur, kulturliv, den nye blå-grønne klimavenlige profil samt ikke mindst byens store og nemme adgang til parker, strande og skove.

Derfor vil byens behov for rekreative områder, plads til elite- og breddeidræt og den lette adgang til alsidige naturoplevelser vokse eksplosivt.

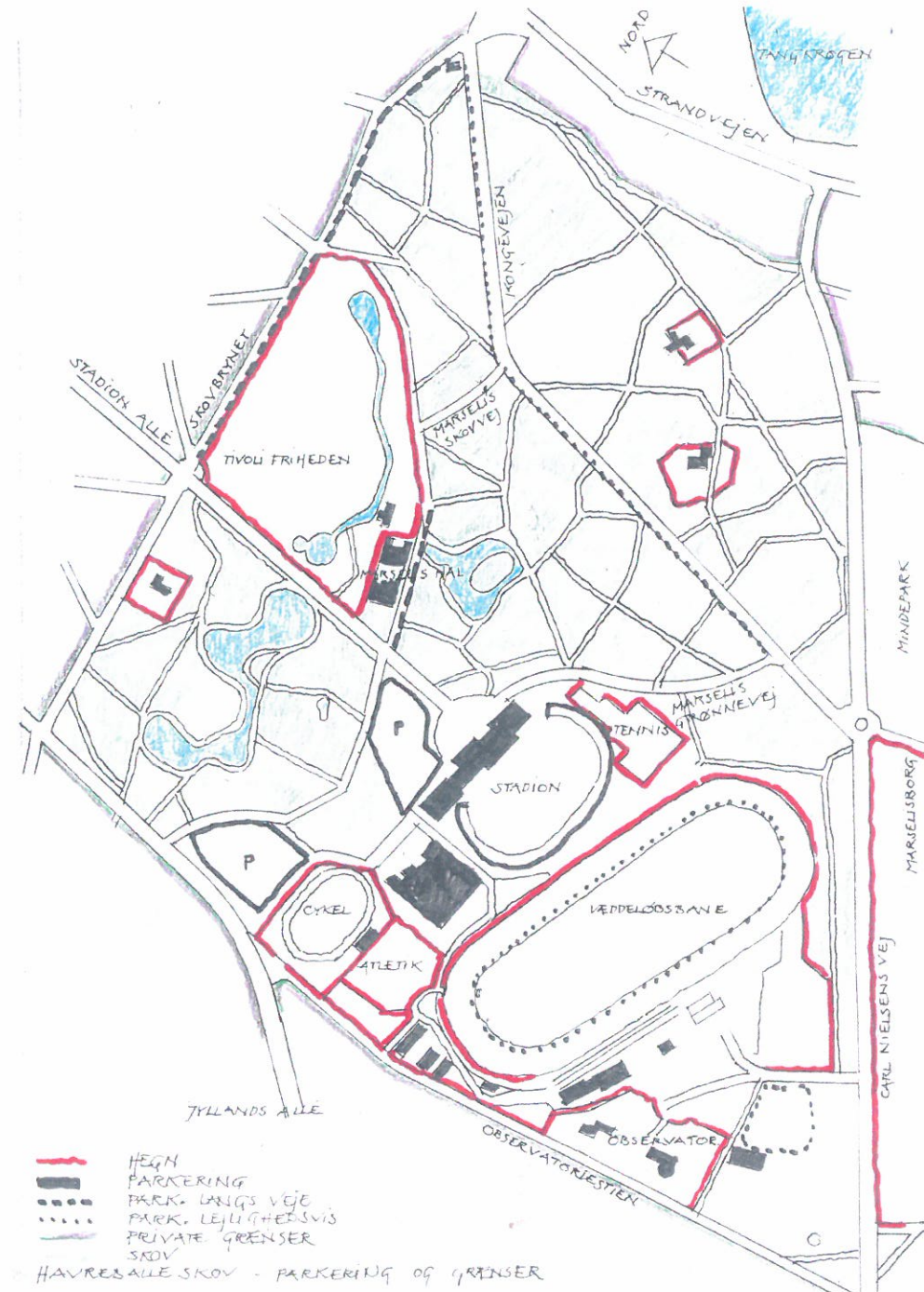
AARHUS BYFÆLLED er et bud på, hvordan byens 100 år gamle idræts- og rekreationskile – som grøn klimavenlig spydspids - fortsat kan være det naturlige bindeled mellem by og natur.

Aarhus vil med et boligfrit og nænsomt optimeret fælledområde ikke kun skabe et unikt bindeled mellem alle naturperlerne i Marselisborg-området, men også fremtidssikre byens tiltrækning på tilflyttere og den voksende sports- og klimaturisme.

Eksisterende forhold - 2019

I dag fremstår området i den grønne kile mellem Skovbrynet, Jyllands Allé, Observatoriestien, Carl Nielsens Vej og Strandvejen, som et helt unikt natur- og kulturlandskab i egen tilgroede charme. Området har velholdte sportshaller, baneanlæg, galopstalde, forlystelsesetablisser, observatorium og fredskov, som har værdi i landskabet.

Ud over Aarhus Vands igangværende ombygning af vandcisternen brydes områdets idyl af et virvar af ubegrundede hegn, uæstetiske opbevaringspladser, en midlertidig barak-institution, nedlagte bunkers samt nedslidte stalde og sportsanlæg. En del af områdets tidligere velholdte stisystemer med opdeling mellem brugstyper er ikke intakt mere, lige som markerede naturstier med værdifuld naturformidling også er fortid. Fauna, der nyder godt af krat og ældre skovarealer, trives, hvorimod flora og fauna, der trives bedst i sollys og på åbne overdrev, forsvinder gradvist. Ved events i området belastes området og tilstødende områder unødigt grundet utilstrækkelige parkerings- og adgangsforhold, hvilket kalder på nytænkning om hele adgangen til området. Området har behov for en nænsom renovering og tilpasning til byens blå-grønne klimastrategi.

0 AARHUS BYFÆLLED EKSISTERENDE FORHOLD

- Eksisterende løbe og vandrestier.
- Jydsk Væddeløbsbane.
- Hestefold.
- Hestestald.
- Børnehave – Dagtilbuddet Tumlehuset.
Skovbørnehaven Anemonen.
- Legeplads.
- Ishus/Café.
- Vandhøj med formidling om vandforbrug - Aarhus Vand.
- Eksisterende toiletter – Frit tilgængelige, som kan benyttes af publikum i dag.
- Bålhus – Sikret bålplads med bord/bænke-sæt, under tag.
- Bålplads – Sikret bålplads med bord/bænke-sæt.
- Eksisterende parkering – P-pladser som findes i dag.
- Spejderhytte.
- Event parkering – Arealer, som bruges til parkering ved events/ evt. intelligent booking.

NYE STISYSTEMER

Æstetik og tilgængelighed for alle - 2020-21

Området skal opryddes og befries for unødvendige hegn og andre barrierer i stil med Aarhus Universitets tilgængelighedsprincip ved Ole Rømer Observatoriet. Områdets eksisterende stisystemer skal renoveres, udbygges og optimeres til flere typer brugere samt suppleres med natur- og kulturformidling. Når klimaprojektet ved vandcisternen færdigetableres af Aarhus Vand, skal tilstødende områder tilføres klimabede, frugttræsbælter og forblivende hegn skal tilplantes med grønt. Områdets nuværende stier skal stå nænsomt renoveret og tilstødende arealer være opryddet til Aarhus Stadions/ Ceres Park 100 års jubilæum i 2020.

1 AARHUS BYFÆLLED NYE STISYSTEMER

--- Nye løbe-, vandre- og mountainbikestier - Nye stier i nyt sammenhængende stisystem.

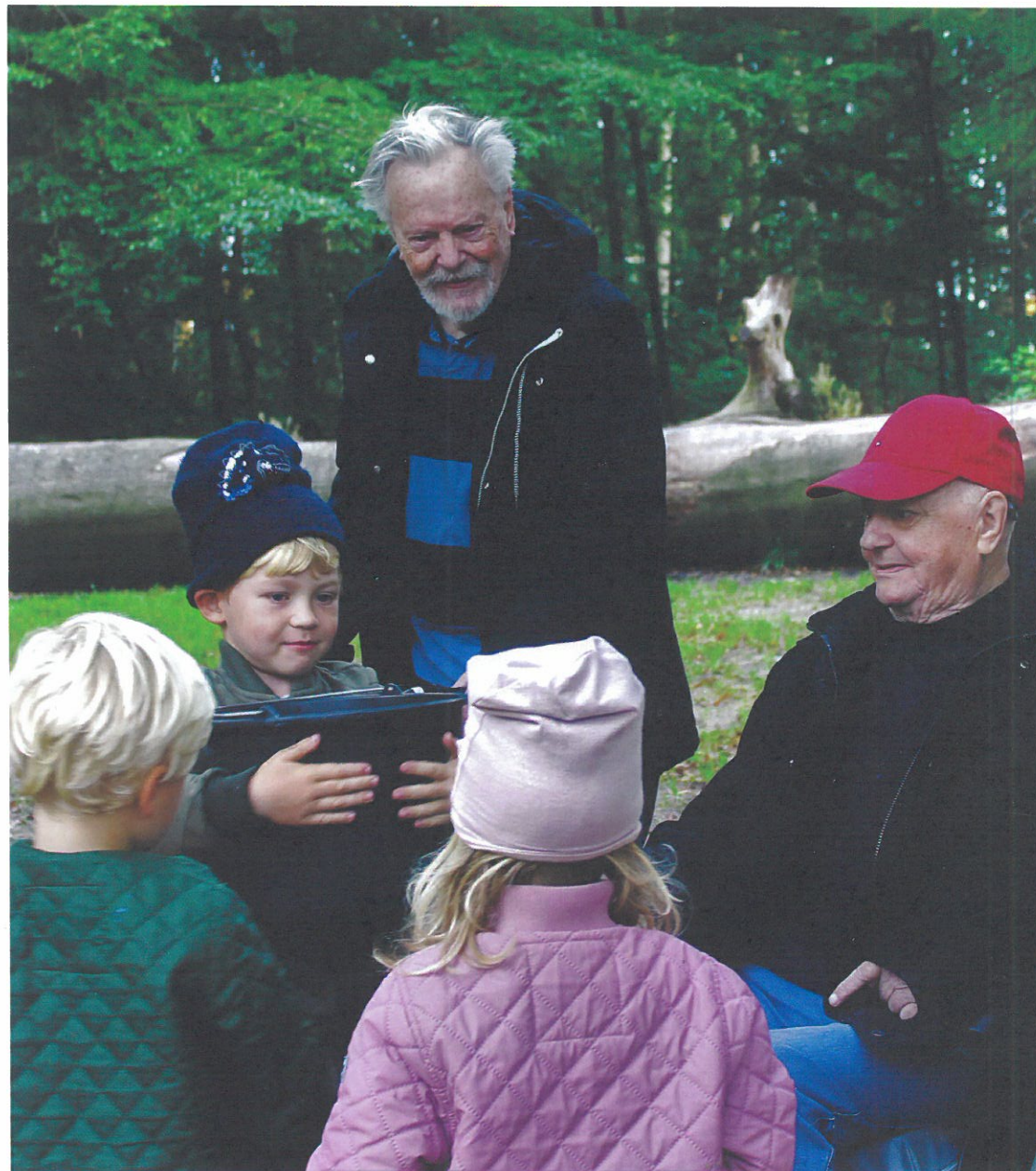
 Klimahaver - Jordstykke udlagt til afgrøder med stor biodiversitet.

NYE AKTIVITETER

Etablering af nye, mindre tiltag i fælleden - 2021-23

For at Aarhus Byfælled kan være med til at støtte byens vækst med øget forespørgsel på udøvelse af trafikssikker motionsidræt, rekreativt udeliv og møde med naturen, anvises her mulige og mindre nyinvesteringer og genanvendelse af eksisterende anlæg:

- ▶ Idrætsfælled etableres til aflastning af Mindeparken og Tankrogen (eks. Royal Run) samt styrkelse af biodiversiteten ved omdefinering af foldområdet og JVBs parkeringsplads.
- ▶ Porte/indgange, omklædning/toiletter.
- ▶ Adgangsbroer/vejheller til sikker passage af vejene i og omkring området året rundt, og som bindeled til tilstødende parker.
Forstbotanisk have fylder 100 år 2023.
- ▶ Folkelige træningsbaner/sportslegepladser/Fitness.
- ▶ Trætop-klatrebaner.
- ▶ Center for børn, ældre og natur i rømmet skovbygning i tidligere SOK-anlæg.
- ▶ Bålpladser/naturlegepladser/naturformidlingsbase.
- ▶ Nænsom renovering af arealet omkring Aarhus
Cyklebane til 100 års jubilæet i sommeren 2022.

2

AARHUS BYFÆLLED NYE AKTIVITETER

- **Træbro/helleanlæg - Anlæg til at sikre færdsel til og fra fælledens stisystemer.**
- **Løberuter.**
- **Udendørs fitness - Enkle træningsindretninger i terræn.**
- **Ishus/Café - Til Sankt Hans fest og sportsevents m.v.**
- **Nye toiletfaciliteter - Toiletter med pusleplads og mulighed for omklædning.**
- **Indgange til Byfælleden - Brun/røde træportaler med infotavler.**
- **Klatreområde - Sikret skovklatringsbane i trætoppe.**
- **Bålplads - Sikret bålplads med bord/bænke-sæt.**
- **Shelterplads - Overnatningsmulighed i shelter samt bål- og toiletforhold.**
- **Center for børn, ældre og natur - Ny demenssamarbejdende skovbørnehave.**
- **Naturformidling - Tavler med aktiv læring og skovtræstyper.**

FORENINGEN BEVAR DEN GRØNNE KILE FRA HAVREBALLE SKOV TIL HØJEN - NEJ TIL BYFORTÆTNING VED STADION, CYKLEBANEN OG VÆDDELØBSBANEN

NYE ANLÆG

Revitalisering og etablering af nye, større anlæg/bygninger - 2023-29

Området skal revitaliseres med tiltag, der vil kræve større politiske beslutninger og fondsstøttede helhedsplaner. Følgende ombygninger, nybygninger og anlæg anbefales:

- ▶ Nyt grønt terrænfølgende fleretagers parkeringsanlæg på P-pladsen ved cyklebanen.
- ▶ Anlæg til shuttlebusplads, rampe og vejføring ved nyt Parkeringsanlæg.
- ▶ Udnyttelse af Aqua-cisterne til klimaudstilling, kulturevents og folkefitness m.v.
- ▶ Etablering af 'Koldkrigs Museum' i SOK's nedlagte bunkeranlæg.
- ▶ Etablering af fodboldmuseum ved Cerespark.
- ▶ Jydsk Væddeløbsbanes lejekontrakt fornyes - byrådsforlig fra 2012 genforhandles.
- ▶ Renovering og nytænkning af JVBs område med multianvendelse såsom:
 - EQUUS hesteeksperimentarium (SEGES) med læringsstald, remise for kapervogne samt nedgravede parkeringsforhold.
 - Kombistalde (i to etager med rejsebokse i jordplan og ovenpå eksempelvis restaurant, vandrehjem, lejrskole, klublokaler, borgerhus/ festlokale m.v.).
 - Udnyttelse af travbanens midteroval til opvisningsplads/sportsbaner, klimahaver, EQUUS-demomarker og folde.
 - Flytning af institutionen Tumblehuset fra barakker på JVBs parkeringsplads til nye, faste bygninger i JVB-stil på foldområde langs skoven.
 - Nye toiletter, grill- og picnicpavilloner og ponyudlejning.

JVB har 100 års jubilæum i 2024 og Mindeparken i 2025.

3

**AARHUS BYFÆLLED
NYE ANLÆG**

- **Koldkrigsmuseum.**
- **Hesteformidling – EQUUS, muligt heste-oplevelsescenter.**
- **Muligt fodboldmuseum samt koldkrigsmuseum i SOK-bunkers.**
- **Cykelcampus.**
- **Demomarker for arbejdsheste – Jordstykke til EQUUS-oplevelsescenter.**
- **Fremtidig parkering – Områder som indrettes til fremtidig overfladeparkering.**
- **Grønt parkeringshus – Parkering som er indpasset i landskabet med aktivitet på taget.**
- **Ny skovlegeplads.**
- **Børnehave – Dagtilbuddet Tumlehuset flyttet til JVB.**
- **Grill- og picnicområde.**
- **Hestestald/kombi-anvendelse – Ny staldtype med rejsebokse kombineret med erhverv.**
- **Restaurant i kombistald.**
- **Overnatning – Hostel.**
- **Overnatning – Vandrehjem/lejrskole.**

IDRÆTSCAMPUS

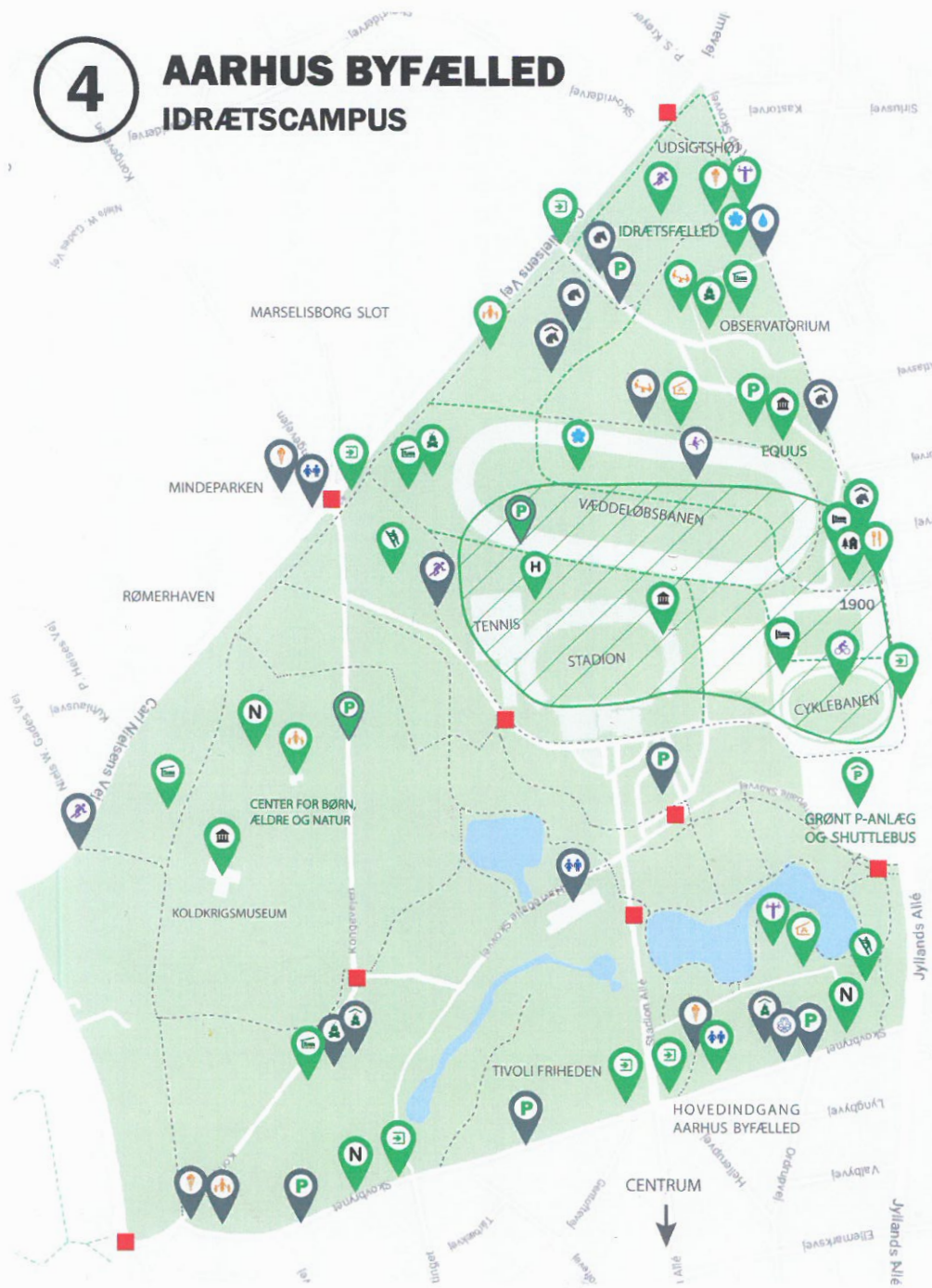
Større renoveringer, ombygninger og revitaliseringer - 2025-30

I en kommende helhedsplan for renovering eller nybygning af Stadion/Ceres Park er der mulighed for nye faciliteter til vækst af både bredde- og eliteidrætten i en idrætscampustankegang. Der kan etableres et nyt klimavenligt og bæredygtigt Multi-sportsanlæg med faciliteter til fx. indendørs cykling, is-idræt, vandsport og badeland m.v. Projektet skal indeholde en plan for adgangsforholdene og afstemte parkeringsforhold til den mertrafik, aktiviteterne genererer.

4

AARHUS BYFÆLLED IDRÆTSCAMPUS

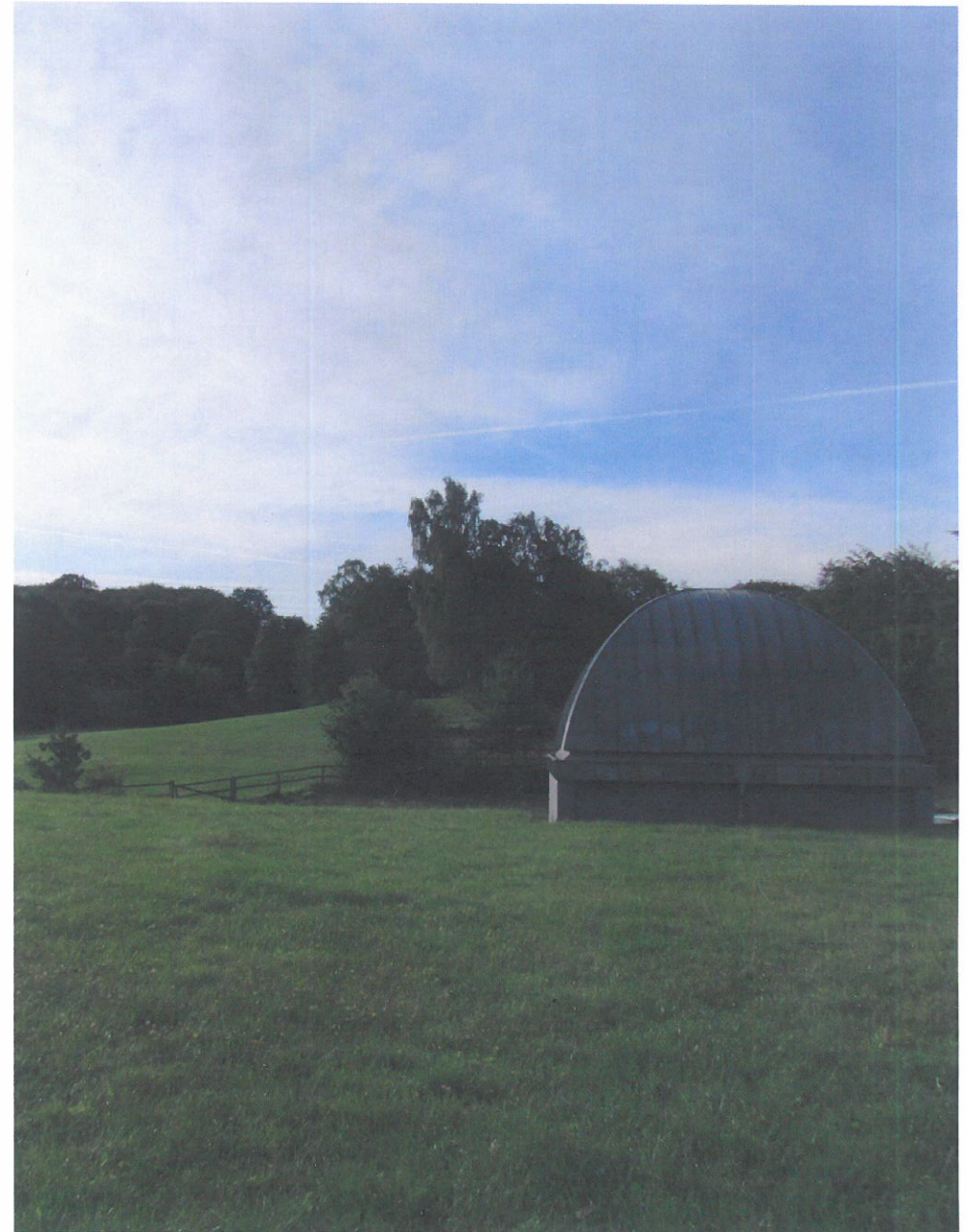
FORENINGEN BEVAR DEN GRØNNE KILE FRA HAVREBALLE SKOV TIL HØJEN - NEJ TIL BYFORTÆTNING VED STADION, CYKLEBANEN OG VÆDDELØBSBANEN

SLUT SCENARIUM

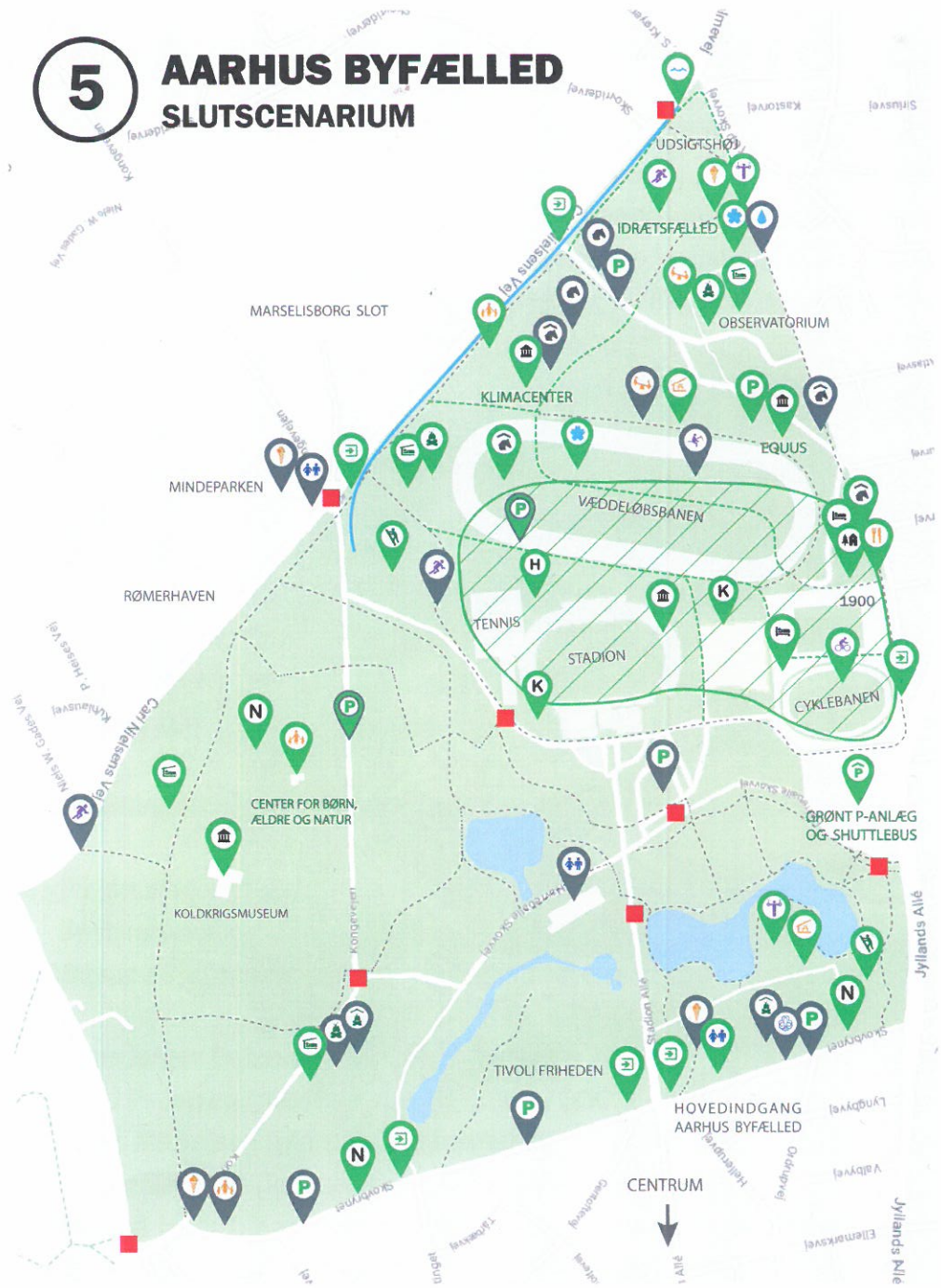
Tiltag til forøgelse af klima- og sportsturismen i Aarhus - 2030 og frem

Ønsker byen at udnytte den globalt voksende klima- og sportsturisme og samtidigt skabe mere 'aftenliv' i fælleden uden frasalg af boligretter, foreslås følgende som absolut maksudnyttelse af området:

- ▶ I kombination med etablering af nye - og ombygning af eksisterende - sportsanlæg kan følgende tiltag nænsomt integreres:
 - sportshoteller og klima-hostel
 - sportskollegier i respektive områder
 - sportserhverv i respektive områder
- ▶ Fra hestepære til elpære - Eksemplarisk demo-komposteringsanlæg på JVB.
- ▶ Mulighed for underjordisk ridehal på JVB.
- ▶ Klima- og naturcenter indbygget i skrænt på JVB.
- ▶ Klimabæk/åbent dræn- og regnvandsafledning med opsamlingsdamme langs Carl Nielsens Vej.
- ▶ Klimarenovering af Rømerhaven, som fylder 100 år i 2030.

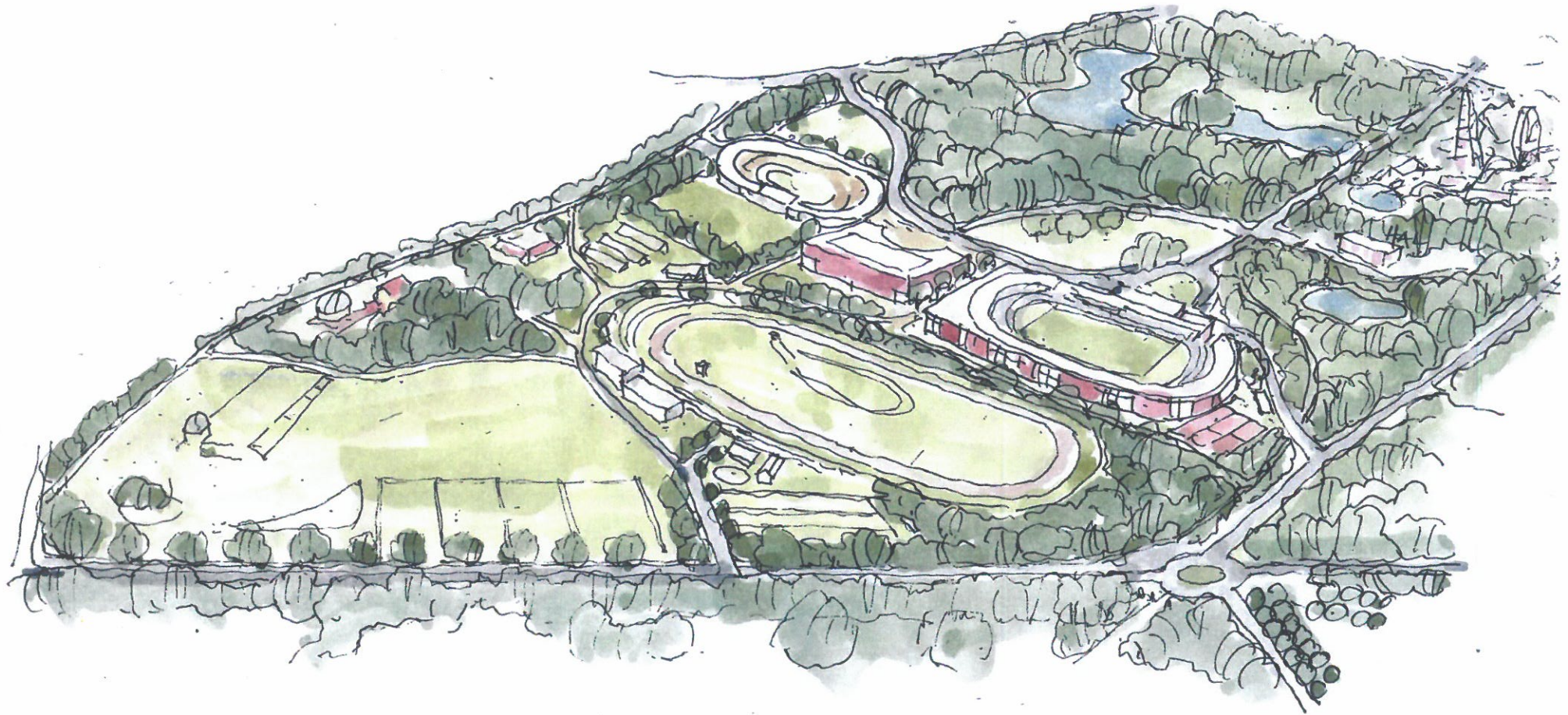

5 AARHUS BYFÆLLED SLUTSCENARIUM

- Klimavandløb - Fritlagt regnvandsdræn til forøgelse af biodiversitet.
- Equus - Demonstrationsmark - folde.
- Mulighed for nedgravet klima/naturcenter.
- Mulighed for nedgravet ridehal.
- Mulighed for sportskollegier.

Se supplerende youtube film:

Aarhus Byfælled - et bredt og folkeligt baseret skitseprojekt

Skitseprojektet Aarhus Byfælled er udarbejdet af foreningens bestyrelse på mandat fra et medlemsmøde i september 2019. Inspirationen til skitseprojektet er til gengæld både kommet fra foreningens medlemmer og mange andre borgere, der har bidraget med ideer og kommentarer ved foreningens mange arrangementer siden stiftelsen i foråret 2019, og ikke mindst på FB-gruppen: 'Bevar den grønne kile' med godt 1.000 kommenterende følgere. De bedste delelementer i de mange andre skitseforslag i dagspressen har også inspireret eller er direkte blevet medtaget. Projektet bygger tillige på bestyrelsens brede research på forventningerne til områdets fremtid og potentiale via et væld af møder med Aarhus byråds politikere, repræsentanter for områdets aktører, involverede arkitektfirmaer, interesseorganisationer, natur- og kulturhistoriske fagfolk, SEGES (Landbrug & Fødevarer) og Aarhus Vand.

Skitseforslaget forholder sig ikke til, om der i området skal bygges et nyt stadion uden løbebane til 25.000 tilskuere, eller om det eksisterende blot kan gennemgå en renovering og opgradering, men overlader de tanker til byrådets følgegruppe.

Dog vil foreningen opfordre til, at de kommunale følgemidler også vil blive brugt til at undersøge, om Aarhus, der siden Aarhus Stadion blevet bygget i 1922 har fordoblet sit indbyggertal 3-4 gange, nu ikke også har behov for et Stadion '2' - et nyt moderne og fremtidssikret stadion og vartegn eksempelvis for enden af den kommende Marselistunnel på Østhavnen, der sammen med det gamle stadion kan honorere det forventede pres på byens afviklinger af store events, DBU-kampe og de almindelige stadionaktiviteter, som byens klubber forventer bliver afholdt.

Foreningen stiller sig naturligvis til rådighed for uddybning af forslaget og til samarbejde om områdets videre udvikling og fremtid.

På foreningens vegne

Bestyrelsen for

Bevar den grønne kile fra Havreballe skov til Højen - Nej til byfortætning ved Stadion, Cyklebanen og Væddeløbsbanen - stiftet d. 7.5.2019.

Hans Jørgen Petersen (formand) - Jyllands Allé 118 - 23447021 - hjbb27@gmail.com

Wisti Pedersen (næstformand) - 23677000 - wp@foraeldreskolen.dk

Klaus Mikkelsen (planudvalgsformand) - 61468641 - mikkelsen.klaus@gmail.com

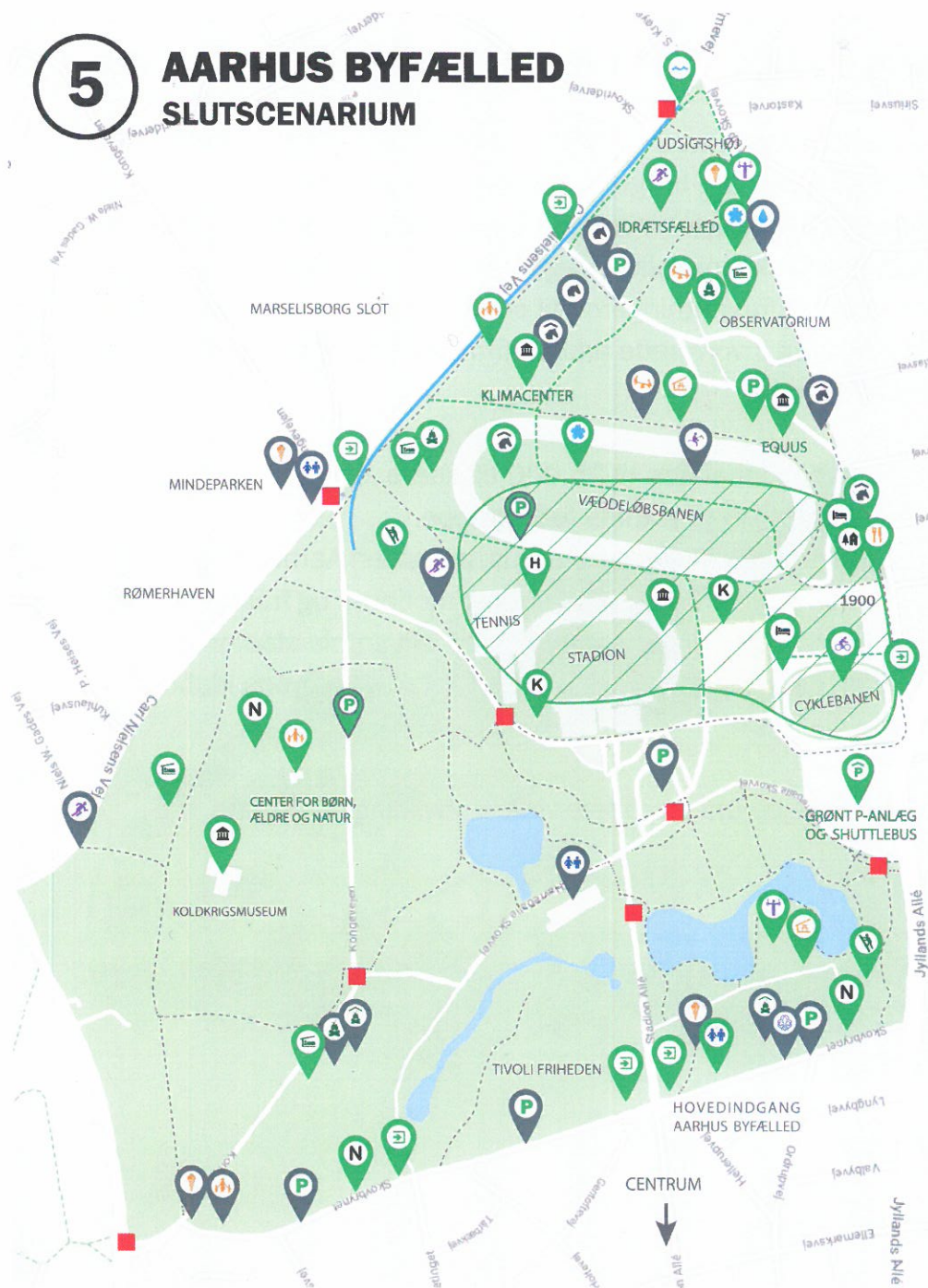
Jesper Seiersen (kasserer) - 20329888 - jse@iha.dk

Nanna Herluf, Karl Møller Bek, Annelise Lauritsen, Karen Haugstrup, Svend Aage Petersen

Bestyrelsen takker alle der har bidraget til projektet på alle mulige planer!

5

AARHUS BYFÆLLED SLUTSCENARIUM

- Eksisterende løbe og vandrestier.
- Hestefold.
- Hestestald.
- Koldkrigsmuseum.
- Børnehave - Dagtilbuddet Tumlehuset og skovbørnehaven Anemonen.
- Legeplads.
- Ishus/Café.
- Vandhøj.
- Eksisterende toiletter - Frit tilgængelige, som kan benyttes af publikum i dag.
- Bålplads - Sikret bålplads med bord/bænkesæt.
- Eksisterende parkering - P-pladser som findes i dag.
- Spejderhytte.
- Event parkering - Arealer, som bruges til parkering ved events/evt. intelligent booking.
- Nye løbe-, vandre- og mountainbikestier - Nye stier i nyt sammenhængende stisystem.
- Klimahaver - Jordstykke udlagt til afgrøder med stor biodiversitet.
- Træbro/helleanlæg - Anlæg til at sikre færdsel til og fra fælledens stisystemer.
- Løberuter.
- Udendørs fitness - Enkle træningsindretninger i terræn.
- Nye toiletfaciliteter - Toiletter med pusleplads og mulighed for omklædning.
- Indgange til Byfællede - Brun/røde træportaler med infotavler.
- Overnatning - Vandrehjem/lejrskole.
- Klatreområde - Sikret skovklatringsbane i trætoppe.
- Bålplads - Sikret bålplads med bord/bænkesæt.
- Shelterplads - Overnatningsmulighed i shelter samt bål- og toiletforhold.
- Center for børn, ældre og natur - Ny demenssamarbejdende skovbørnehave.
- Overnatning - Hotel.
- Hesteformidling - EQUUS, muligt hesteoplevelsescenter og muligt fodboldmuseum samt koldkrigsmuseum i SOK-bunkers. Cykelcampus.
- Demomarker for arbejdsheste - Jordstykke til EQUUS-oplevelsescenter.
- Fremtidig parkering - Områder som indrettes til fremtidig overfladeparkering.
- Grønt parkeringshus - Parkering som er indpasset i landskabet med aktivitet på taget.
- Ny legeplads.
- Børnehave - Dagtilbuddet Tumlehuset og skovbørnehaven Anemonen.
- Hestestald/kombi-anvendelse - Ny staldtype med rejseboks kombineret med erhverv.
- Overnatning - Hostel.
- Overnatning - Vandrehjem.
- Restaurant i kombistald.
- Klimavandløb - Fritlagt regnvandsdræn til forøgelse af biodiversitet.
- Equus demostationsmark.
- Hestefold.
- Grill- og picnicområde.
- Mulighed for sportskollegier.